

Kázání: 52. O nás bláznech

Kázání o nové nadějně budoucnosti. Svět se ocitl na novém začátku. Už nemusíme bláznit, můžeme být normální, jako je normální sám Bůh. A být normální znamená být milosrdný, hledat pravdu a spravedlnost.

Kázání

O nás bláznech

1. čtení: Žalm 14

1 Pro předního zpěváka, Davidův.

Blázen si v srdci říká: „Bůh není.“ Všichni kazí, zohavují, na co sáhnou, nikdo nic dobrého neudělá.

2 Hospodin na lidi pohlíží z nebe, chce vidět, má-li kdo rozum, dotazuje-li se po Boží vůli.

3 Zpronevěřili se všichni, zvrhli se do jednoho, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo.

4 Což nevědí všichni, kdo páchají ničemností, kdo jedí můj lid, jako by jedli chleba, ti, kdo Hospodina nevzývají,

5 že se jednou třást budou strachem? S pokolením spravedlivého je Bůh.

6 Radu poníženého ostouzíte, ale Hospodin je jeho útočiště.

7 Kéž už přijde Izraeli ze Sijónu spása! Až Hospodin změní úděl svého lidu, bude Jákob jásat, Izrael se zaraduje.

2. čtení: Římanům 3, 9 – 24

9 Co tedy? Máme my židé nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve ukázali, že všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu,

10 jak je psáno: „Nikdo není spravedlivý, není ani jeden,

11 nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha;

12 všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden.

13 Hrob otevřený je jejich hrdlo, svým jazykem mluví jen lest, hadí jed skrývají ve rtech,
14 jejich ústa jsou samá kletba a hořkost,
15 jejich nohy spěchají prolévat krev,
16 zhouba a bída je na jejich cestách;
17 nepoznali cestu pokoje
18 a úctu před Bohem nemají.
19 Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby celý svět byl před Bohem usvědčen z viny.
20 Vždyť ze skutků zákona ‚nebude před ním nikdo ospravedlněn‘, neboť ze zákona pochází poznání hříchu.
21 Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky,
22 Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu:
23 všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy;
24 jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši.

Sestry a bratři,

taky se vám stává, že někde zaslechnete nějakou chytlavou melodii, nějaký známý šlágr, cajdák nebo hitovku a pak vám celý den zní v hlavě? Nemůžete si pomoci a pořád dokola si tu písničku pohvizdujete a pobrukujejte nebo aspoň bezděčně stále dokola přehráváte ve svém mozku. Tak tedy pokud se vám to občas stane, neklesejte na mysli, je to normální.

Některé melodie jsou chytlavé a někdy nejde ani tak o melodii, jako o slova. Ano, i slova dokážou být chytlavá, zvlášť když je básník dobře zbásnil a odpovídají našemu momentálnímu rozpoložení, naší náladě, naší situaci.

Například když se lámaly normalizační ledy, zněl nám, kteří jsme sametovou revoluci zažili, v uších hlas Marty Kubišové *Ať mír dál zůstává s touto krajinou*. Dneska, po jednatřiceti letech, si spíš tu a tam pobrukuje písničku dvojice Svěrák – Uhlíř *Ani k stáru, ani k stáru, ani k stáru, nemám o životě páru, nemám páru*. Chytlavé melodie a chytlavá slova se nás totiž chytají zejména podle toho, v jaké době žijeme a kolik nám je let. Tak to je a nic s tím nenaděláme.

Ostatně, v biblické době to nebylo jinak. Navíc neměli tenkrát rádio, televizi ani YouTube. Na poli, na vinici nebo na pastvě si museli vystačit se svým vlastním zpěvováním, pohvizdováním a pobrukováním. Nebo když se s rodinou, sousedy a známými vydali na nějaký svátek do Jeruzaléma, šlo se pěšky, cesta ubíhala pomalu a tak se zpívalo. V chrámu samozřejmě také, tam byly písničky obzvlášť chytlavé, neboť zpěv doprovázely píšťaly, bubínky, citery a loutny.

Z téhle dávné doby se nám v Bibli dochoval dokonce celý zpěvník. Jmenuje se žaltář a písničkám v něm obsaženým se říká žalmy. A že jich je tam hezká řádka skutečně chytlavých hitovek! Poznáte je třeba podle toho, kdo je při chrámové slavnosti zpíval nebo kdo je složil.

V dnešním 14. žalmu je hned na začátku uvedeno, že je to píseň pro předního zpěváka, to znamená, zpívat ji měl nějaký tehdejší Karel Gott, prostě profesionál s vytríbeným hlasem. Taky je na začátku uvedeno, že tenhle šlágr složil David. Nejslavnější izraelský král, co uměl, ještě jako jinoch, tak skvěle hrát na lyru, že si ho jeho předchůdce král Saul zval k sobě domů na soukromé koncerty.

Jenže Saul jakoby se zbláznil. Záviděl Davidovi jeho oblíbenost mezi lidmi a tak po něm jednou z ničeho nic mrští své kopí. Naštěstí se netrefil, ale David, aby nepřišel o život, musel honem emigrovat. Možná, že tenkrát, když byl v úzkých, složil právě 14. žalm. Kdo ví. Alespoň ti, co po staletích žaltář se všemi známými žalmy dávali dohromady, si to mysleli a tak to tam hned na začátku písničky napsali.

Žalm totiž začíná slovy „*Blázen si v srdci říká: Bůh tu není.*“ Pasuje to právě na bláznivého krále, který by ze závesti klidně zabíjel. Ale když se do žalmu začteme, zjistíme, že to zdaleka není jen o šíleném Saulovi, ale o všech lidech!

„Všichni jsou zkažení, na co sáhnou, to zničí, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo. Všichni se zvrhli. A Bůh se na to dívá z nebe, pátrá po někom, kdo má ještě rozum, ale kde nic, tu nic. Všichni se zbláznili.“

Pane jo! To musel mít David, nebo nějaký jiný básník, pořádnou depku, když něco takového mohl složit! Taková nálož pesimismu se hned tak nevidí!

A teď si představte, sestry a bratři, že navzdory slovům se tahle ponurá písnička stala opravdovým hitem. Nejenže ji v chrámu zpíval nějaký ten starověký Karel Gott, ale ona se stala tak populární, že ji v knize žalmů najdeme ještě jednou. Úplně stejná slova má totiž také žalm 53! Že by nedopatření těch, kdo dávali žaltář dohromady? Nemyslím si. Spíš to vypadá, že si ta chytlavá slova celý den pobrukovali a pohvizdovali a zněla jim v uších a tak jim nepřišlo divné, když ve zpěvníku bude písnička o bláznivých lidech hned dvakrát.

Chytlavá slova kolovala v hlavě i o pár století později apoštolu Pavlovi. Použil je v dopisu křesťanům v Římě, a aby toho nebylo málo, přidal ještě další chytlavá slova z jiných žalmů:

„Nikdo není spravedlivý, není ani jediný;

¹¹nikdo nechce porozumět, Bůh nikomu nechybí.

¹²Všichni zabloudili z cesty, dočista se zkazili;

není, kdo by konal dobro, není vůbec žádný.“

¹³„Zející hrob je hrdlo jejich,

nástroje klamu jejich jazyky.

Hadí jed skrývají pod svými rty,

¹⁴hořké kletby z úst jim tryskají.“

¹⁵„Prolévat krev spěchají jejich nohy,

¹⁶zkáza a bída jsou jejich průvodci,

¹⁷cestu pokoje ale neznají;

¹⁸na Boží bázeň vůbec nehledí.“

Ve vzduchu nyní ovšem visí otázka: „Proč se právě onen temný 14. žalm stal tak populární? Proč ho zpíval přední zpěvák, proč ho máme v Bibli dvakrát a proč se tolik líbil Pavlovi? Odpověď je jednoduchá. Přece protože má chytlavá slova. Protože trefně popisuje naši lidskou realitu.

Na světě je spousta bláznů, co si myslí, že když tu Bůh není, tak si mohou dělat, co chtějí, obracejí pravdu podle toho, jak potřebují, na co sáhnou, to zkazí a nic dobrého po nich nezůstává. A pozor, žalmista nemluví o ateistech. Ti tenkrát žádní nebyli. Má na mysli lidi, kterým je Bůh a hodnoty jako pravda, milosrdenství nebo spravedlnost šuma fuk. Lidi, kteří se řídí svými zájmy a na Boha a ostatní lidi prostě kašlou. Zneužívají své postavení a svou moc a k prosazení svých zájmů neváhají použít lež, bezohlednost a násilí.

Takoví výtečníci jsou pro Pána Boha jednoduše nepřičetní blázni. Psychopati, kteří neberou vůbec v potaz, co vede k životu, co utváří harmonickou lidskou komunitu, co otevírá nadějnou budoucnost. Je jim to šuma fuk. Myslí jen a jen na sebe.

Bibliční Izraelité, později Židé, se s takovými bláznými potýkali stále dokola. Byla jich celá řádka. Egypťani, kteří si je chtěli navždy zotročit, Assyřani, kteří navždy zničili většinu izraelských kmenů, Babylónani, kteří vyvrátili Jeruzalém a elitu národa odvedli do zajetí. Všichni páchali ničemností a

slovy žalmisty „*pojídali lidi, jako by jedli chleba*“.

A potom také třeba jejich vlastní král, nepřičetný Saul, a mnoho dalších izraelských a judských králů a mocných potentátů, co se chovali nepřičetně, věřili hloupostem a falešným božstvům, přičemž na nějaké Boží hodnoty a strádající lidi nedbali.

Není divu, že když se potom na to všechno, spolu s básníkem, zpětně podíváte jako by seshora, máte pocit, že se zbláznili úplně všichni. Dějepis je plný bitev, násilí a vykořisťování, které se vydávají za důležité milníky historie lidstva. A dnes? Darmo mluvit. Stačí se blíže podívat na českou politickou scénu.

Žalmista ale nakonec změnil notu. Molovou tóninu na konci žalmu mění v optimistickou durovou:

„Hospodin je na straně ponížených, přijde čas a změní jejich úděl, jednou všem psychopatům ukáže co proto.“

Takový závěr už zní docela nadějně, což? Není divu, že se 14. žalm stal mezi Židy hitem. Dodává odvalu nesmířit se se stavem našeho světa, odvalu nebrat mocenské struktury jako navždy dané a neměnné.

Jenže je zde jedno nebezpečí. Že se při pobrukování téhle chytlavé písničky stylizujeme do role těch spravedlivých a nevinných, těch, kteří za nic nemohou, protože za všechno mohou ti druzí.

Přesně tuhle stylizaci nesnášel apoštol Pavel. Cožpak se dají lidi jednoduše rozdělit na ty úplně špatné a ty úplně dobré? Kdepak, svět není černobílý, jak se nám snaží namluvit nejružnější populisté a autoritáři. Jedeme v tom všichni.

A Pavel to schválně přežene a řekne: Všichni nestojíme za nic, kazíme to Pánu Bohu a děláme, že neslyšíme, co po nás chce. A když apoštol řekne „všichni“, pak tím myslí Židy, Řeky, Římany i Čechy, věřící i nevěřící, nekřesťany i křesťany, prostě všichni. Ale žádný strach. Pavel není žádný estébák, který nás chce přivést na okraj zoufalství. Jen mu jde o to, abychom se na sebe a na to celé lidské pinožení podívali z odstupů, z nadhledu, jako Pán Bůh.

A hned potom, co nám dojde, v jakém jsme průšvihů, apoštol dodá rozhršení: Bůh vzal náš nesplněný domácí úkol na sebe. Prostřednictvím Mesiáše Ježíše vymazal všechny naše kaňky, chyby a hrubky. Dopsal slohovou práci, kterou jsme špatně začali a nechali nedokončenou. Vymazal údaje o nepřičetnosti z naší zdravotní karty.

Svět se ocitl na novém začátku. Už nemusíme bláznit, můžeme být normální, jako je normální sám Bůh. A být normální znamená být milosrdný, hledat pravdu a spravedlnost. Kdo tomuhle uvěří, nově se narodil, nic není ztraceno, otevírá se nová, nadějná budoucnost.

Bůh změnil náš úděl, nemůžeme jinak, než si od nynějška tuhle chytlavou melodii stále dokola pobrukovat. Kdo ji jednou zaslechne, ten už jí z hlavy nedostane.

Požehnání: Ef 5, 17

Proto nebudte nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně.

SPCH 25. 7. 2021

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)